

Tato stránka byla přeložena pomocí strojového překladu [Odkaz]. Strojové překlady mohou obsahovat chyby, které mohou snižovat jejich srozumitelnost a přesnost. Veřejný ochránce práv nenese žádnou odpovědnost za případné nesrovnalosti. Pokud chcete mít nejspolehlivější informace a právní jistotu, podívejte se na původní znění v angličtině (odkaz viz výše). Více informací naleznete v naší [politice týkající se jazyků a překladů](#) [Odkaz].

Afgørelse i sag 45/2015/PMC - Kroky Evropského úřadu pro boj proti podvodům v souvislosti se zprávou oznamovatele

Rozhodnutí

Případ 45/2015/PMC - Otevřeno dne 10/02/2015 - Rozhodnutí ze dne 11/08/2015 - Dotčený orgán Evropský úřad pro boj proti podvodům (Nebyl zjištěn nesprávný úřední postup) |

Případ se týkal kroků úřadu OLAF po obdržení zprávy oznamovatele spojující Evropskou agenturu pro bezpečnost letectví (EASA) s údajným zmanipulováním zprávy o inspekci v oblasti bezpečnosti letectví. Po předběžném posouzení veřejnou ochránkyni znepokojilo, že úřad OLAF podle všeho rozhodl případ zamítnout a vrátit věc zpět agentuře EASA nehlédě na skutečnost, že oznamovatel se vědomě rozhodl podat zprávu raději úřadu OLAF než agentuře EASA. Veřejná ochránkyně práv zaujala předběžné stanovisko, že takové rozhodnutí by mohlo mít celkově nepříznivý dopad na účinnost ustanovení o whistleblowingu. Proto se rozhodla věc prošetřit.

Po nahlédnutí do spisů úřadu OLAF veřejná ochránkyně práv zjistila, že úřad náležitě zvážil, zda zahájit vyšetřování. Rovněž se ukázalo, že úřad OLAF případ ve skutečnosti neuzavřel, ale požádal agenturu EASA o prošetření dané věci a o předložení zprávy o výsledcích jejího vyšetřování. Úřad OLAF si dále vyhradil právo zahájit formální šetření později. Na tomto základě veřejná ochránkyně práv shledala, že úřad OLAF se zprávou oznamovatele předloženou stěžovatelem naložil náležitým způsobem. Veřejná ochránkyně práv poznamenala, že úřad OLAF měl stěžovatele výslovněji informovat o tom, že předání věci agentuře EASA neznamená, že se jí úřad OLAF nehodlá dále zabývat. V tomto ohledu učinila další poznámku.

Skutečnosti, které vedly k žalobnímu důvodu

1. Stěžovatel je zaměstnancem Evropského úřadu pro bezpečnost letectví (EASA). V roce 2014

se dva jeho kolegové vydali na inspekci v členském státě, aby sledovali, zda tento stát dodržuje právní předpisy EU v oblasti bezpečnosti letectví. Inspektoři údajně identifikovali dva nedostatky. Pouze jeden z nedostatků však vedl ke zjištění v závěrečné inspekční zprávě. Podle stěžovatele manažer EASA z politických důvodů druhé zjištění odstranil. Podle názoru stěžovatele to představovalo vážné zneužití pravomoci. Počátkem srpna 2014 proto předložil úřadu OLAF oznámení o whistleblowingu [1]. Tímto postupem byl stěžovatel oprávněn očekávat, že bude chráněn před jakýmkoli odvetnými opatřeními nebo jinými negativními důsledky vyplývajícími z jeho oznámení oznamovatele.

2. Poté, co úřad OLAF požádal stěžovatele o různá vysvětlení, informoval v polovině prosince 2014 stěžovatele, že když dospěl k rozhodnutí, zda zahájit vyšetřování, zvážil, zda záležitost spadá do jedné z oblastí vyšetřovací priority. Uvedla, že věc zamítla z důvodu, že OLAF není jediným orgánem, který má pravomoc se touto věcí zabývat; vzhledem k tomu, že se zdálo, že v rámci agentury EASA vyvstávají disciplinární otázky, jednalo se o záležitost spadající do pravomoci výkonného ředitele EASA. Úřad OLAF proto považoval za vhodné dát výkonnému řediteli EASA příležitost se touto záležitostí zabývat. Úřad OLAF informoval stěžovatele, že pro informaci předal kopii svého rozhodnutí Generálnímu ředitelství pro dopravu Evropské komise (GŘ MOVE).

3. Stěžovatel se poté obrátil na veřejného ochránce práv a předsedu Komise o pomoc v souvislosti s jeho stížnostmi týkajícími se úřadu OLAF. [2] Na konci ledna 2015 se stěžovatel obrátil rovněž na agenturu EASA v souladu s ustanoveními o whistleblowingu [3].

Nahlédnutí veřejného ochránce práv do spisu úřadu OLAF

4. Veřejná ochránkyně práv identifikovala následující tvrzení a tvrzení stěžovatele.

Obvinění

1. Úřad OLAF se nesprávně rozhodl nevyšetřit oznámení stěžovatele o whistleblowingu;
2. Úřad OLAF věnoval příliš mnoho času rozhodnutí, zda oznámení o whistleblowingu prošetří.

Nároky

Úřad OLAF by měl:

- i) zahájit šetření ve věci vznesené stěžovatelem; a

(II) poskytnout mu ochranu jako oznamovatel.

5. Veřejný ochránce práv zahájil šetření stížnosti tím, že provedl nahlédnutí do spisu úřadu OLAF, pokud jde o zpracování zprávy stěžovatele o whistleblowingu. [4] Zpráva o této inspekci

byla předána stěžovateli. Nevyjadřoval se.

Tvrzení, že OLAF se nesprávně rozhodl nevyšetřit oznámení stěžovatele o whistleblowingu

Předběžné posouzení veřejného ochránce práv před kontrolou

6. Veřejná ochránkyně práv ve svém úvodním dopise, v němž informuje úřad OLAF o inspekci, uvedla, že nařízení č. 883/2013 [5] přiznává úřadu OLAF široký prostor pro uvážení při rozhodování o zahájení vyšetřování. OLAF informoval stěžovatele, že se rozhodl nezahájit vyšetřování oznámené záležitosti, a to především proto, že a) věc nespadá do priorit úřadu OLAF a že b) úřad OLAF nemá výhradní pravomoc vyšetřovat záležitost, která může zahrnovat disciplinární otázky.

7. Veřejný ochránce práv vyjádřil názor, že postoj úřadu OLAF je v zásadě v souladu s diskreční pravomocí úřadu OLAF.

8. Veřejná ochránkyně práv však rovněž vyjádřila předběžný názor, že rozhodnutí úřadu OLAF nevyšetřit záležitost a postoupit stížnost agentuře EASA – případně systémové – vyvolalo obavy týkající se řešení případů whistleblowingu ze strany úřadu OLAF. Článek 22a služebního řádu stanoví, že oznamovatel musí oznámit závažné nesrovnalosti *bud'* svému orgánu, *nebo* úřadu OLAF. Článek 22a služebního řádu proto stanoví *možnost volby*, kde se může oznamovatel obrátit. V projednávané věci se zdá, že se stěžovatel úmyslně rozhodl kontaktovat OLAF, zdánlivě za předpokladu, že jeden z jeho nadřízených v EASA dal svým kolegům pokyn, aby z politických důvodů manipulovali s technickou zprávou. Stěžovatel navíc vyjádřil pochybnosti o tom, zda se jedná o ojedinělý případ, a tvrdil, že záležitost může být obecným problémem. Rovněž tvrdil, že pokyny mohly pocházet od vrcholného vedení agentury EASA. Rozhodnutí úřadu OLAF nezahájit vyšetřování zprávy stěžovatele o whistleblowingu však naznačovalo, že stěžovatel by měl v první řadě předložit záležitost samotným osobám, o nichž se domníval, že jsou odpovědné za údajné závažné pochybení.

9. Zdá se, že takový přístup by mohl odradit oznamovatele, a tudíž riskovat oslabení účinnosti ustanovení o whistleblowingu. Z těchto důvodů se veřejný ochránce práv rozhodl zahájit šetření v této věci.

Konečné posouzení veřejné ochránkyně práv

10. Projednávaná věc se netýká *podstaty* stížnosti stěžovatele, ale spíše způsobu, jakým byla řešena úřadem OLAF.

11. I když má OLAF prostor pro uvážení, pokud jde o rozhodnutí nezahájit vyšetřování v

souvislosti s konkrétním případem, je však zřejmé, že by měl každé rozhodnutí, které přijme, odůvodnit.

12. Během inspekce veřejného ochránce práv vyšlo najevo, že úřad OLAF pečlivě zvážil, zda zahájit vyšetřování týkající se oznámení stěžovatele o whistleblowingu, a svůj závěr založil na objektivních kritériích. Úřad OLAF označil záležitost za potenciálně závažnou záležitost spadající do jeho vlastního mandátu. Dále dospěla k závěru, že vzhledem k tomu, že zpráva pravděpodobně zahrnovala disciplinární záležitost, není jediným orgánem, který má pravomoc se jí zabývat. Vzhledem k tomu, že manipulace správcem inspekční zprávy pravděpodobně představuje závažné zneužití pravomoci, je postoj úřadu OLAF v tomto ohledu přiměřený.

13. Ještě důležitější je, že z kontrolovaných dokumentů vyšlo najevo, že obavy veřejného ochránce práv, pokud jde o existenci potenciálního systémového problému, byly nepodložené.

14. Předběžná analýza veřejného ochránce práv se zaměřila především na rozhodnutí úřadu OLAF o *zamítnutí* případu. Ukázalo se však, že OLAF případ *neuzavřel*, ale *předal* věc EASA k posouzení. Úřad OLAF kromě toho požádal agenturu EASA, aby ji informovala o své analýze podkladové záležitosti, a rovněž si vyhradila právo na pozdější zahájení vlastního vyšetřování. V důsledku toho, i když OLAF informoval stěžovatele o tom, že se touto záležitostí nezabývá, ve skutečnosti přijal vhodné kroky k tomu, aby věc mohla být sledována a řádně prošetřena.

15. Kromě toho bylo nyní zjištěno, že úřad OLAF nikdy nepožádal stěžovatele o to, aby se obrátil na agenturu EASA se svým oznámením o whistleblowingu, ani jej nepozval; informace, které úřad OLAF předal agentuře EASA, byly řádně anonymizovány a neumožnily agentuře EASA identifikovat zdroj oznámení o whistleblowingu.

16. Veřejný ochránce práv konstatuje, že ačkoli stěžovatel tvrdil, že jeden nebo více jeho nadřízených byl zapojen do manipulace s příslušnou inspekční zprávou, nic nenasvědčuje tomu, že by byl do údajné nesrovnalosti zapojen výkonný ředitel agentury EASA, kterému OLAF věc předal. Veřejná ochránkyně práv se proto domnívá, že úřad OLAF při rozhodování o předání věci výkonnému řediteli agentury EASA k posouzení náležitě jednal a požádal jej, aby mu podal zprávu.

17. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěla veřejná ochránkyně práv k závěru, že úřad OLAF při projednávání zprávy stěžovatele o whistleblowingu řádně jednal. Veřejná ochránkyně práv však považuje za politováníhodné, že OLAF ve své odpovědi stěžovateli dostatečně explicitně nevysvětlil, že ačkoli případ předal agentuře EASA, nerozhodl se s konečnou platností v této věci pokračovat. Stěžovatel nemusel považovat za nutné podat stížnost veřejnému ochránci práv, pokud by pochopil, že OLAF případ nejen zamítl, ale ve skutečnosti si vyhradil právo přímo se zapojit v závislosti na odpovědi, kterou obdrží od výkonného ředitele EASA.

Tvrzení, že OLAF věnoval nepřiměřeně dlouhou dobu rozhodnutí, zda má vyšetřit oznámení o

whistleblowingu

Předběžné posouzení veřejného ochránce práv před kontrolou

18. V zahajovacím dopise veřejné ochránkyně práv, v němž úřad OLAF informoval o inspekci v tomto případě, uvedla, že nařízení č. 883/2013 nestanoví žádnou konkrétní lhůtu, v níž musí OLAF informovat oznamovatele o svém rozhodnutí o zahájení vyšetřování či nikoli. Článek 22b služebního řádu však stanoví, že OLAF musí do 60 dnů od obdržení oznámení informovat oznamovatele o lhůtě potřebné k přijetí vhodných opatření. Na tuto lhůtu odkazuje rovněž bod 5.2 pokynů úřadu OLAF k vyšetřovacím postupům pro zaměstnance úřadu OLAF ze dne 1. října 2013.

19. V tomto případě se zdá, že došlo k nedorozumění, pokud jde o přesnou povahu zprávy stěžovatele ze začátku srpna 2014. Ukázalo se, že krycí list, který stěžovatel zaslal spolu se svou zprávou, výslovně odkazuje na článek 22c služebního řádu [6]. Ačkoli tuto skutečnost bylo třeba vyjasnit, zdá se, že úřad OLAF požádal o objasnění v tomto ohledu až v polovině října 2014, tj. více než 60 dnů po obdržení zprávy stěžovatele. O několik dní později OLAF konečně informoval stěžovatele, že by měl obdržet rozhodnutí o možném zahájení vyšetřování do poloviny listopadu 2014. Po objasnění tak byla dodržena lhůta 60 dnů.

20. V polovině listopadu 2014 úřad OLAF znovu kontaktoval stěžovatele a informoval ho, že své stanovisko dokončuje. Úřad OLAF rovněž požádal o další objasnění. V souladu s použitelnými postupy se stanovisko vypracované útvary úřadu OLAF poté předá jeho generálnímu řediteli, který rozhodne, zda je schválí nebo změní. Veřejná ochránkyně práv se domnívala, že skutečnost, že tento dodatečný krok trval přibližně další měsíc, se nezdá být nepřiměřená. Veřejná ochránkyně práv nicméně úřad OLAF informovala, že doba, kterou úřad OLAF potřeboval k tomu, aby zjistil, že je třeba požádat o objasnění, se na první pohled jeví jako příliš dlouhá.

Konečné posouzení veřejné ochránkyně práv

21. Pokud jde o údajné zpoždění při vyřizování zprávy stěžovatele o whistleblowingu, zástupci úřadu OLAF během inspekce vysvětlili, že zpráva stěžovatele byla zaregistrována počátkem srpna 2014. Z důvodu administrativního zpoždění způsobeného obdobím letních prázdnin však byla až koncem srpna 2014 přidělena osobě, která případ vyřizuje.

22. Zástupci úřadu OLAF se omluvili za případné nepříjemnosti, které stěžovateli v tomto ohledu způsobily, a požádali útvary veřejného ochránce práv, aby o tom stěžovatele informovaly, což učinili.

23. Vzhledem k tomu, že úřad OLAF uznal, že došlo ke zpoždění, omluvil se za toto zpoždění a že stěžovatel nepředložil žádné připomínky, veřejná ochránkyně práv neshledává žádné

důvody, které by odůvodňovaly další pokračování v této záležitosti.

Závěr

Na základě šetření této stížnosti ji veřejný ochránce práv uzavírá s následujícím závěrem:

Tím, že úřad OLAF předal otázku vznesenou stěžovatelem agentuře EASA k prvnímu posouzení, vypořádal se odpovídajícím způsobem se zprávou stěžovatele o whistleblowingu. Kromě toho neexistují žádné důvody, které by odůvodňovaly další šetření, pokud jde o zpoždění, které OLAF utrpěl při vyšetřování této záležitosti.

Stěžovatel a OLAF budou o tomto rozhodnutí informováni.

Další poznámka

Pokud jde o podobné budoucí případy, OLAF by mohl zvážit, zda by oznamovatele informoval jasněji, že jeho rozhodnutí nepřijmout okamžitá opatření, ale předat případ nejprve jinému orgánu nebo instituci EU pro jejich posouzení neznámá, že OLAF záležitost zcela zamítl, ale spíše by mělo být považováno za vhodný první krok při posuzování stížností oznámených oznamovatelem.

Emily O'Reillyová

Ve Štrasburku dne 11. srpna 2015

[1] Podle článku 22a služebního řádu může oznamovatel hlásit podezření na nesrovnalost buď orgánu, v němž pracuje, nebo úřadu OLAF.

[2] Ve své stížnosti veřejnému ochránci práv si stěžovatel rovněž stěžoval na agenturu EASA. Tvrdil, že na rozdíl od vnitřních postupů agentury EASA manipulovala s výsledky technické inspekce tím, že odstranila zjištění v závěrečné zprávě. Avšak vzhledem k tomu, že EASA se následně začala zabývat jeho oznámením o whistleblowingu, stěžovatel informoval veřejného ochránce práv, že si přeje prozatím upustit od své stížnosti na agenturu EASA. Nicméně si vyhradil právo obrátit se v budoucnu na veřejného ochránce práv, pokud se ukáže, že činnost agentury EASA v návaznosti na jeho zprávu není uspokojivá.

[3] Článek 22a služebního řádu.

[4] To bylo provedeno v souladu s čl. 3 odst. 2 statutu evropského veřejného ochránce práv.

[5] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o

vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. 2013, L 248, s. 1).

[6] Článek 22c služebního řádu stanoví mimo jiné postup pro podávání stížností oznamovatelům, kteří nejsou spokojeni se způsobem, jakým bylo jejich oznámení vyřizováno, nebo s nimi bylo zacházeno v důsledku jejich oznámení.